

نخستین پایتخت تشیع؛ در تب و تاب میزبانی خدا

همانگونه که ستارگان برای اهل زمین پرتوافشانی می‌کنند، مساجد نیز برای اهل آسمان نور افشانند و بی‌تردید خوشبخت کسی است که مسجد، خانه‌اش باشد.

همانگونه که ستارگان برای اهل زمین پرتوافشانی می‌کنند، مساجد نیز برای اهل آسمان نور افشانند و بی‌تردید خوشبخت کسی است که مسجد، خانه‌اش باشد.

به گزارش خبرگزاری فارس از تبریز، مراسم اعتکاف، امسال نیز همچون سال‌های گذشته از 13 تا 15 اردیبهشت ماه مصادف با ایام‌البیض در بیش از 100 مسجد آذربایجان شرقی، با شرکت بیش از 12 هزار معتکف برگزار می‌شود، که از این تعداد بیش از 70 درصد معتکفین در سراسر استان جوانان هستند.

در واقع آنچه در این زمینه مهم به نظر می‌رسد، حضور پرشور نوجوانان و جوانان در این مراسم معنوی است، و نکته قابل‌تعمّل در این زمینه اینکه، مسئولان و دست‌اندرکاران برگزاری این گونه آیین‌های معنوی آگاه باشند که حضور گسترده جوانان در اعتکاف زمینه‌ساز بعد معنوی آنها است و موجب پرورش فکر و اندیشه نوجوانان و جوانان در ارتباط نزدیکی با خداوند متعال می‌شود و باید سعی کنند زمینه حضور بیش از پیش آنها به اینگونه برنامه‌ها فراهم شود.

به سخن دیگر اینکه اعتکاف تمرین سه روز زندگی کردن با خداست، که در دین اسلام بیش از هر آئین دیگری مورد توجه بوده است اهمیت برپایی این مراسم آنقدر در دین اسلام و ادیان دیگر مهم بوده که علاوه بر قرآن کریم در احادیث ائمه اطهار(ع) بر اهمیت برپایی گسترده آن تأکید شده است.

* اعتکاف پشتوانه معنوی جامعه اسلامی

نماینده ولی فقیه در استان آذربایجان شرقی در گفت‌وگو با فارس، احیای سنت حسنه اعتکاف را از برکات انقلاب اسلامی دانست و گفت: مراسم اعتکاف پشتوانه معنوی جامعه اسلامی است.

آیت‌الله محسن مجتهد شبستری افزود: اعتکاف توفیق استغفار حقیقی پیدا کردن است و اوج اعتکاف این است که انسان در عمل به مسائل شرعی مراتب عرفانی را نیز سپری کند.

وی، دعا را سلاح مومن خواند و اظهار داشت: با دعا کردن علاوه بر غلبه بر نفس اماره، می‌توان با دشمنان خارجی که در صدد اختلاف‌افکنی بین فرق مذهبی هستند، مبارزه کرد.

آیت‌الله شبستری تصریح کرد: اعتکاف فرصتی مناسب برای خودسازی و مبارزه با نفس است و باید در این جریان، طلب مغفرت الهی در اولویت باشد.

وی با اشاره به اینکه اکثر معتکفان را جوانان تشکیل می‌دهند، گفت: این امر نمایش بی‌اثر بودن توطئه‌های دشمنان اسلام و قرآن را نشان می‌دهد.

* پایتخت تشیع جهان اسلام؛ در تب و تاب همنشینی با خدا

بر همین اساس، در این گزارش به برخی دستاوردها و برکات برگزاری این آیین معنوی در استان و به ویژه در شهر اولین‌ها می‌پردازیم که در این راستا، در گزارش میدانی نزد برخی از مسئولان، کارشناسان، متولیان و به ویژه نوجوانان و جوانان شهر تبریز رفتیم و نظرشان را در این باره جویا شدیم.

حجت‌الاسلام حمید عظیمی، مدیرکل تبلیغات اسلامی آذربایجان شرقی، با بیان اینکه سنت حسنه اعتکاف در 111 مسجد آذربایجان شرقی برگزار می‌شود، یادآور شده است: از این تعداد مساجد، 76 مسجد در شهرستان‌ها و 35 مسجد در شهرستان تبریز پذیرای معتکفین خواهد بود، که در این خصوص هم 25 مسجد در شهر تبریز به اعتکاف خواهران، یک مسجد مشترک و

وی اضافه می‌کند: اجرای برنامه‌های مختلف فرهنگی، اجتماعی و دینی از جمله طرح «زلال قرآن در اعتکاف»، ایجاد حلقه‌های معرفتی، محافل انس با قرآن کریم، گفتمان و پرسمان از جمله مهم‌ترین برنامه‌های امسال مساجد برگزار کننده اعتکاف در سراسر استان است.

حبیب طاهری، دبیر برگزاری اعتکاف در آذربایجان شرقی نیز در این ارتباط می‌گوید: سنت حسنه اعتکاف امسال نیز همانند سنوات گذشته به صورت مشارکت مردمی برگزار می‌شود و در این خصوص همه مراحل کار ساماندهی مساجد برگزارکننده آغاز شده و تلاش به عمل آمده تا با ایجاد بسترهای لازم از این فرصت فرهنگی با محوریت مساجد بهره کافی را داشته باشیم.

حجت‌الاسلام علی خدیوی، مسئول دفاتر استانی نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌های استان آذربایجان شرقی، هم یادآور شد: این مراسم معنوی همزمان در آذربایجان شرقی در سایر دانشگاه‌های استان برگزار می‌شود.

گفتنی‌ها را دست اندرکاران، متولیان و مسئولان گفتند که همه متفق‌القول بودند که باید این مراسم معنوی پرشکوه‌تر از سال‌های گذشته برگزار شود و در این زمینه نیز همه مسئولان و دست اندرکاران برای برگزاری با عظمت و شکوه فراوان آن تلاش خواهند کرد.

* پله پله تا خدا

با این وصف، نکته حائز اهمیت در این مقوله نظر و دیدگاه نوجوانان و جوانان در خصوص نحوه برگزاری این آیین معنوی و آثار و برکات این حسنه در جامعه است.

علی سازگار، دانش‌آموز یکی از دبیرستان‌های شهر تبریز در این ارتباط معتقد است: شوق نوجوانان و جوانان به اینگونه آیین‌ها از جمله حضور گسترده در اعتکاف حیرت‌انگیز است، چرا که این نوع مراسم‌ها به نوعی برای خودسازی جوانان بوده که باید به وجود چنین جوانانی در کشورمان افتخار کرد.

صالح محمدی، یکی دیگر نوجوانان شهر تبریز هم بر این باور است: اعتکاف موجب آرامش انسان‌ها می‌شود و به یقین یک فرصت آرام و خلوتی برای نزدیکی به خداوند متعال است که هر انسانی باید از این فرصت‌ها به خوبی استفاده کند.

زینب خدایی، شهروند جوانان دیگر تبریزی، این آیین را بهترین فرصت برای تفکر و اندیشه در مورد اینکه انسان‌ها برای چی خلق شدند، بیان می‌کند و در ادامه معتقد است: مهم‌ترین ویژگی اعتکاف، تشویق و جذب نوجوانان و جوانان به سمت مسجد است و در واقع یک عمل فردی برای خودسازی و تهذیب نفس است، که سایر نوجوانان و جوانان کشورهای دیگر از این محروم هستند.

* یاد خدا در همه احوال

پیمان نصیری، دانشجوی یکی از شهرستان‌های استان نیز با تاکید بر اینکه در سال‌های اخیر با توجه به اطلاع‌رسانی‌های خوبی که صورت گرفته، مراسم اعتکاف در همه شهرها و روستاهای کشورمان به بهترین شکل برگزار می‌شود، تصریح کرد: دست اندرکاران و به ویژه مسئولان باید با برنامه‌های متنوع و با نگاه جوان‌گرایانه، زمینه تداوم حضور جوانان و نوجوانان در مساجد را حتی بعد از آیین معنوی اعتکاف فراهم کنند.

علی نوری، یکی دیگر از جوانان شهر جدید سهند نیز بر این باور است: جذب جوانان و نوجوانان به مراسم معنوی و دینی در شرایط امروز جامعه که شبکه‌های ماهواره‌ای شبیخون و تهاجم فرهنگی راه انداخته‌اند، کاری سخت و مشکلی بوده و برای مقابله با برنامه‌های ضد اخلاقی و ضد دینی شبکه‌های ماهواره‌ای باید این‌گونه برنامه‌ها را گسترش داد که با برنامه‌ریزی‌های درست و مناسب می‌توان استقبال مردم و به خصوص جوانان از مسائل دینی و معنوی را زیاد کرد.

شهین پرویزی، شهروند جوان دیگر ساکن مسکن مهر شهر جدید سهند، با بیان اینکه امسال سومین سال پیاپی است که در مراسم اعتکاف شرکت خواهد کرد، یادآور می‌شود: لیاقت، سعادت، خیر و کمال خاصی را می‌طلبد، که در این مراسم‌های معنوی در پیشگاه خداوند متعال حضور پیدا کنیم.

* همه زیر سایه خدا باشیم

مهدی نظری، شهروند نوجوان دیگر شهر تبریز نیز در این ارتباط می‌گوید: امسال برای اولین بار است که در مراسم اعتکاف شرکت می‌کنم، و برای حضور و رسیدن به این منظور هم لحظه شماری کرده‌ام، چرا که اعتکاف، همنشینی با خدا و لحظه‌های اوج گرفتن و به سوی آسمان پرکشیدن است و نوعی آمادگی برای تلاش و کوشش اجتماعی در مسیر رضایت الهی است.

بنابراین آنچه در این زمینه اهمیت دارد اینکه، بیاید همه زیر سایه خداوند متعال باشیم، و در این زمینه هم در سوره رعد، آیه 28 و سوره بقره، آیه 152 بر اهمیت همنشینی با خدا تاکید شده که «... بدانید که دل‌ها به یاد خدا آرام گیرد».

* آرامش و اطمینان، گمشده انسان امروزی است

بر همین اساس، بررسی و کنکاش نحوه و چگونگی برگزاری آیین‌های مذهبی در مساجد که یکی از مهم‌ترین و پرعظمت‌ترین آنها مراسم اعتکاف و همچنین مطالعه و استخراج دستاوردهای این محافل همنشینی و انس با خدا در سطوح مختلف از سوی اساتید برجسته، دست‌اندرکاران و کارشناسان این عرصه در جامعه احساس می‌شود.

از این رو، مهم‌ترین مسئله‌ای که درباره برگزاری این نوع آیین‌های دینی و مذهبی، توسط عموم مردم و به ویژه مسئولان و کارشناسان این حوزه مطرح می‌شود، نداشتن برنامه‌ریزی درست و کلان راهبردی فرهنگی و دینی در بین مسئولان و دست‌اندرکاران این عرصه با توجه به نیاز امروز جامعه است، که متأسفانه با تقلید کورکورانه و بدون تحلیل از برنامه‌های گذشته و سنتی، و همچنین بدون توجه به نیازهای مخاطبان و زیر ساختارهای فرهنگی و اجتماعی و به بیان دیگر عدم آگاهی به نیازهای ملی، محلی و منطقه‌ای اقدام به برگزاری آن می‌کنند.

حال این پرسش مطرح است که چرا متولیان و دست‌اندرکاران این حوزه، با این همه از اصول حرفه‌ای خویش غافل شده‌اند؟ از این رو، متولیان و فعالان عرصه دینی و مذهبی در پاسخ به این پرسش‌ها، بررسی عملکرد و رسالت خویش در عرصه‌های مختلف و به ویژه تبیین جایگاه مشارکت مردم در دوره کنونی است که می‌توانند ضمن شناخت نقاط قوت و ضعف عملکرد فعالان عرصه دینی و آسیب‌ها، راهکارهای اجرایی حضور بیشتر اقشار مختلف مردم در عرصه‌های مختلف مذهبی، فرهنگی، اجتماعی و سیاسی در جامعه اسلامی و به خصوص کشورمان را فراهم کنند.

گزارش از موسی کاظم زاده